

Looduskaitse arengukava aastani 2020 juhtgrupi esimene koosolek 3. märts.2009

Algus: 11.00

Lõpp: 13.30

Toimumise koht: Keskkonnaministeerium, Narva mnt 7a, Tallinnas

Kohalviibinud juhtgrupi liikmed:

Liina Eek (KKM)

Irja Alakivi (Eesti Linnade Liit)

Timo Anis (PM, Katrin Ranniku asemel)

Ülle Kikas (HTM)

Maila Kuusik (SM)

Andres Kruus (KKM)

Priit Laaniste (SM, Lauri Lugna asemel)

Moonika Mällo (MKM)

Raivo Mänd (TÜ, Martin Zobeli asemel)

Tõnu Oja (TÜ)

Riina Pau (Muinsuskaitseamet)

Kaja Peterson (Eesti Keskkonnaühenduste Koda)

Roomet Sõrmus (Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda)

Tõnu Talvi (Keskkonnaamet)

Hanno Zingel (KKM)

Puudus: Kalju Kertsmik (Eesti Maaomavalitsuste Liit)

Juhtgrupi väliselt olid kohal:

Rita Annus (KKM)

Merike Linnamägi (KKM; protokollija)

Andres Taliäär (KKM)

Päevakord

Avamine (KKM kanstler Rita Annus)

LAKi koostamise ajalugu ja LAKi täiendamise plaanid, ajakava, avalikustamine, moodustatavad töörühmad, töörühmade ja juhtgrupi ülesanded, olemasoleva materjali üle vaatamine (arutelu juhtis L. Eek)

Ülevaade kohtumisel arutatust

Keskkonnaministeeriumi kantsler Rita Annus ja juhtgrupi esimees, Keskkonnaministeeriumi looduskaitse osakonna nõunik Liina Eek tegid sissejuhatause varasemast Looduskaitse arengukava (LAK) koostamisel tehtust ja andsid ülevaate sellest, mida teha tuleb. Mainiti lühidalt, et aastatel 2004-2006 koostati "Looduskaitse arengukava aastani 2035", see jõudis ka Riigikokku, aga valitsuse vahetuse tõttu seda vastu võtta ei jõutud ning arengukava saadeti ministeeriumi tagasi uuesti esitamiseks. Automaatselt uuesti esitamine polnud võimalik, sest vahepeal oli jõustunud arengukavade koostamise ja esitamise määrus, millele valminud eelnõu kõigis punktides ei vastanud, seega tuli arengukava koostamine uuesti algatada.

LAK-i koostamisel saab suuresti aluseks võtta varasema "Looduskaitse arengukava aastani 2035". Varasemas versioonis puudub sissejuhatus-olukorra ülevaade, mistõttu on arengukavas ettenähtud eesmärkide tagamaad sageli raskesti mõistetavad. Uue LAK-i ülesehituse aluseks võiks võtta "Eesti Keskkonnastrateegia aastani 2030" ning Keskkonnategevuskava 2007-2013. Selliselt oleks need

dokumendid mugavalt koos kasutatavad ja kergendaks aruandlust. Uude LAKi lisatakse mõningad uued valdkonnad, mida vanas LAK-is ei käsitletud (nt bioloogiline ohutus) ning uued kontseptsioonid (nt vastavalt maastike konventsioonile ei tuleks maastikku eristada loodus- ja kultuurmaastikuks nagu seni tehtud).

KIK-ile on esitatud taotlus täiendavate vajalike tööde rahastamiseks, KIKi nõukogu teeb oma otsuse selle kohta 10. märtsil. .

Arutati LAK-i olemuse ja autorluse üle. Sisuliselt on loodav LAK vanema versiooni edasiarendus. Vajadusel tekste ajakohastatakse; need peatükid ja lõigud, mis on vahepeal reguleeritud muude arengukavadega, jäetakse välja ning asendatakse vastavate viidetega ja varasemast puuduvad teemad lisatakse. Juriidiliselt on tegu aga uue Looduskaitse arengukavaga, kuna varasema versiooni kirjutamiseks pole Valitsuselt luba saadud (siis, kui seda kirjutama asuti, polnud arengukava kirjutamiseks VV luba vaja). LAK esitatakse VV-le heakskiitmiseks.

Olulise küsimusena arutati, kuidas varasema versiooni autoreid, kui nende tööd uues LAKis kasutatakse, peaks ära märkima. Üldine seisukoht oli, et varasemad autorid peaksid olema mainitud, aga nende autorluse kajastamine ja viitamine lepatakse autoritega kokku. Töögruppide juhtidelt ja autoritelt tuleks üle küsida, kas nad on sellega nõus, et nad autoritena kirja lähevad ja anda neile võimalus autorlusest loobumiseks. Kindlasti ei vastuta varasema versiooni autorid automaatselt muutuva sõnastusega teksti eest.

Otsustati kirjutada selgitus LAK-i koostamise kohta ning lisada see KKM koduleheküljele. Lisaks kontakteeruda LAK 2035 töögruppide juhtidega ning paluda neil omakorda ühendust võtta LAK-i koostajatega ning täpsustada igal konkreetsel juhul, kuidas nad soovivad näidata oma osalust LAK 2020 koostamises, kui selle eelnõu on valminud (plaani kohaselt sügisel 2009).

Liina Eek andis ülevaate juhtgrupilt oodatavast tööst. Juhtgrupi ülesanneteks on: a) koordineerida LAK-i koostamist; b) koordineerida töögruppide tööd; c) täiendada LAK-i peatükke 2.6 ja 3.6 "Valdkondadevahelised seosed ja korraldus" (ptk 2 vastavalt olukorra kirjeldus ja ptk 3 kavandatavad meetmed). Juhtgrupi juht on L. Eek.

Praeguse ajakava alusel peaks LAK-i peatükk 2 "Hetkeolukord, valdkonna probleemid ning olemasolevad võimalused" valmis saama 2009. a aprilliks ja peatükk 3 "Strateegilised eesmärgid, elluviimise perioodil taotletav mõju, meetmed eesmärkide saavutamiseks ja tulemuslikkuse hindamine" augustiks-septembriks. Siis on aega veel see põhjalikult üle vaadata ja detsembriks on LAK valmis Vabariigi Valitsusele esitamiseks.

Praeguseks on otsustatud kahe töörühma loomine (lisaks juhtgrupile):

- maastike töörühm (ajakohastatud LAKis lähtutakse maastike käsitlemisel maastikust kui tervikust, sh arvestatakse maastikukonventsioonist tulenevate põhimõtetega;
- bioloogilise ohutuse ja keskkonnaohutuse töörühm (teema puudus eelmises LAK-is täiesti, aga seda eeldab lisaks muudele vajadustele ka bioloogilise mitmekesisuse konventsioon).

Juhtgrupp ei leidnud, et praegu oleks oluline veel mõne töörühma moodustamine, aga seda võimalust ei välistata, kui ilmneb vajadus.

Arutati taustakirjelduse mahu ja suunitluse küsimusi. Hetkel on taustakirjelduste tekstidest osa puudu, mõnedel on esimene versioon valmis. Kokku on mahtu juba üle 100 lk. Sellest ka küsimus, kellele see reaalset suunatud on ja kes seda lugema asub juhul, kui see tuleb väga pikk. Leiti, et taustakirjeldus ei tohi olla liiga pikk, samas kõik vajalik peab saama öeldud, sest taustakirjeldusest

(peatükk 2) peab selguma, miks just sellised arengusuunad (peatükk 3) seatud on.

Kokku ei lepitud kindlas lehekülgede arvus, kuid lepiti kokku, et sissejuhatava osa mahtu tuleb vähendada ning ülejäänud välja kärbitud osad pannakse kas lisadesse või koduleheküljele omaette dokumentidena ning LAK ainult viitab nendele.

Arutati LAK-i struktuuri, mille aluseks on "Eesti Keskkonnastrateegia aastani 2030". Erinevat põhimõttelist lahendust välja ei pakutud. Ükshaaval arutati läbi 2. peatüki "Hetkeolukord, valdkonna probleemid ning olemasolevad võimalused" alapunktid. Arutati, mida täpsemalt nende all mõeldud on. Leiti, et mitmed alapealkirjad vajavad täpsustamist ja võimalik, et osa alapeatükke tõstetakse ringi (nt alapeatükk "Keskkond, tervis, elu kvaliteet"), kuid see selgub täpsemalt alles siis, kui vastavad tekstid on enam-vähem valmis.

Vaadati ükshaaval üle alapeatükkide hetkeseisud, osa peatükkide kohta on materjal olemas, mõnede puhul lepiti kokku kirjutajates, mõnede puhul jäi kirjutaja/koostaja veel lahtiseks. Teise peatüki alla lisati ka uusi märksõnu, nagu näiteks kaitsekorralduskavade seosed veemajanduskavadega, loodusturism, arenguabi (st abi arengumaadele).

Kõigil alapeatükkidel peaks olema ühtne ülesehitus. Hetkel on tekstide ülesehituse ja detailsuse varieeruvus väga suur. Täpne alapeatükkide sisene struktuur vajab edasist arutamist.

Keskkonnahariduse osas tuleb edaspidi arutada terminoloogiat (keskkonnaharidus, loodusharidus jne), et terminid/mõisted hakkaks haakuma keskkonnahariduse arengukava eelnõu ja teiste haridust käsitlevate dokumentidega. KKM valmistab ette esialgse versiooni sellest peatükist ning siis võetakse teema uuesti arutlusele.

Metsanduse osas ei olnud juhtgrupp nõus sellega, et LAK-i jääks sisse ainult see osa, mis puudutab mittemajandatavaid metsi (st reservaadid ja sihtkaitsevööndid). LAK peab katma looduse kaitset kõikjal, seega ka majandatavates metsades ning territooriumipõhine mõnede maa-alade väljajätmine ei ole võimalik. Kuidas vältida tulevikus liigset dubleerimist loodava metsanduse arengukavaga, tuleb töö käigus arutada.

Oluline oleks ka kirjeldada LAK-is looduskaitse administratiivset süsteemi. Kuna ei saa kindel olla, mis asutus vastutab ühe või teise tegevuse eest aastal 2020, siis leiti, et võiks üldiselt kirja panna, mis on looduskaitstes riigi kohustused ja mis on kohalike omavalitsuste ja kolmanda sektori roll.

Kõigi alapeatükkide osas on juhtgrupi liikmed oodatud kohe tegema märkusi, kui neil on (nimetati veel mõnd teemat, mille suhtes kindlasti on, nt planeeringud), märkused ja ettepanekud saadetakse keskkonnaministeeriumisse.

Järgmise koosoleku aega kokku ei lepitud, esialgu jätkub töö elektrooniliselt.

Koosoleku juhataja
Liina Eek

Koosoleku protokollija
Merike Linnamägi

